

**Τῆς Χαρικλείας ἐρμήνευμα τῆς σώφρονος ἐκ φωνῆς
Φιλίππου τοῦ φιλοσόφου.**

Ἐξιόντι μοί ποτε τὴν πύλην Ρηγίου τὴν ἐπὶ Θάλατταν
ἄγονσαν καὶ γενομένῳ κατὰ τὴν τῆς Ἀφροδίτης πηγὴν
διῆξε φωνὴ βοῶντός τινος καὶ καλοῦντός με ἐξ ὄνματος.
ὡς δὲ μεταστραφεὶς περιεσκόπουν πόθεν εἴη, Νικόλαον
5 εἶδον τὸν βασιλικὸν ἐπιγραφέα θέοντα ἐπὶ Θάλατταν μετὰ
Ἀνδρέου τοῦ Φιλέτου· ἥστην δὲ ἀμφω προσφυλεστάτω ἐμοὶ
ὅτι μάλιστα. ἔδοξεν οὖν μοι ἀφεμένῳ τῆς ἐπὶ Θάλατταν
οὗδον ἀπαντῆσαι αὐτοῖς· ἐναθέντες δὲ ḥῆστα ὑπομειδῶν
θάτερος ‘σὺ μέν’ εἶπεν, ‘ὦ Θαυμάσιε, οὗτως ὀλιγάρχως
10 διάκεισαι, ὡς ἔαν ἀχαλίνος γλώττας κατὰ τῶν σοφῶν λό-
γων θήγεσθαι· περὶ γὰρ τὰ τοῦ ιεροῦ προπύλαια πολλοὶ
τῶν φιλολόγων αὐλισθέντες τὴν Χαρικλείας βίβλον ἀνα-
γινώσκουσιν, ὃν οἱ πλείους κερτομοῦσι καὶ καταμωκῶνται,
τὴν ἴστορίαν ἐπιτωθάζοντες. ἐγὼ δὲ Χαρικλείας ὃν ἐρα-
15 στὴς ἄχθομαι, νὴ τὴν σὴν σοφίαν, καὶ ἀντιβολῶ μὴ
περιιδεῖν τὴν σώφρονα κόρην ὑβρίζεσθαι, ἀλλ’ ἀντι-
θεῖναι συνήγορον τὴν σὴν σοφίαν σά τε μήδεα σὴν
τ’ ἀγανοφροσύνην, καὶ ὑποδεῖξαι τοῖς στωμάτοις
φέναξι τούτοις ὡς πόρρω μέμψεως πάσης ή τῆς Χα-
20 ρικλείας διήγησις’. ‘καὶνόν τι ἔοικας ἐπιτάπτειν, ὡ

Huius fragmenti particulam inde a primis verbis usque ad ἐπιτάπτειν ὡς λῷ-
στε (p. 383, 1) ex apographo vitiosissimo edidit Dorvillius in Misc. Crit. p. 376.
emendatus recudi iussit Coraës in Heliodori vol. I. p. πτγ'. correxi ego ex co-
dice Marciiano 410 (M) saeculi XII, unde et reliqua descripsi, quae nunc pri-
mum prodeunt. 4 περιστραφεὶς M. 5 βασιλεικὸν M. 6 ἥσθην M.

7 θαλάττης M. 9 ὀλιγάρχως M. 13 πλούτους M. κερτομοῦ-
σιν M. 16 σόφρονα M. ἀντιθῆναι M. 17 Hom. Od. λ 203.
18 στομάτοις M.

λῶστε' ἦν δ' ἐγώ, ‘καὶ ἐν χειμῶνι ζητεῖν ἄνθη ἔαρινά καὶ ἐν γῆρᾳ καὶ πολιῷ ἀθύρματα παιδικά· ταῦτα γὰρ οἶόν τι γάλα τῆς ηπιώδους παρέντες παιδεύσεως ἐπὶ τὴν φιλόσοφον ἡλικίαν μετήλθομεν, εἰτα εἰς τὰ τῶν θείων δογμάτων ἀνάπτορα εἰσφείσθημεν· νυν δὲ πρὸς τὸ τῆς 5 καθ' ἡμᾶς φιλοσοφίας καὶ σχῆμα καὶ ὄνομα ἀνθειλκύσθημεν· ἐρωτικαὶ γὰρ ἐξηγήσεις καὶ διηγήματα νεανικαῖς ἡλικίαις ἀρμόδιαι. οὐδὲ γὰρ αὐτοῦ τοῦ θείου ἐρωτος γηραιαὶ ψυχαὶ ἡ ηπιώδεις αἰσθάνονται, ἀλλ’ αἱ νεάζουσαι καὶ ἀκμάζουσαι, εἴ τι δεῖ τῷ μυστικῷ πειθεσθαι ἄσματι λέ- 10 γοντι, διὰ τοῦτο νεάνιδες ἡγάπησάν σε, ὡς μόνης τῆς τοιαύτης ἡλικίας χωρούσης τὰ ἐρωτικὰ διστείματα. ἴμεῖς δὲ βούλεσθε καθέλκειν ἀνέραστον γέροντα πρὸς ἐρωτικὰ διηγήματα. ἀλλ’ ἐπειδὴ κατὰ τὸν εἰπόντα σοφὸν παίζει καὶ πολιά, τὰ δὲ παίγνια σεμνά, φέρε δὴ 15 καὶ ἴμεῖς σεμνῶς τῷ πλάσματι παίξωμεν καὶ τῆς φιλοσόφου συννοίας ἐκστάντες μικρὸν πρὸς παλινῳδίαν τραπῶμεν ἐρωτικήν. καὶ Σωκράτης γὰρ ὁ σοφὸς τάλλοι μὲν ἦν φροντιστής, ἀλλὰ μετὰ τοῦ καλοῦ Φαίδρου κεκαθικὼς ἐπὶ τοῦ ἄγον τὸ σύσκιον ἐψυχαγάγει τὸν νέον ἐρωτικὰ διηγή- 20 ματα. ἀλλ’ ἵωμεν ὑμῶν τε ἔνεκα καὶ ἀληθείας αὐτῆς’.

Ἐλθόντες οὖν εὑρομεν τοὺς φίλους ἀστείας πρὸ τῶν ἰερῶν πυλῶν τοῦ νεώ ἀπεκδεχομένους ἡμᾶς. ἀποδοὺς οὖν τῇ δεσποίνῃ παρθένῳ τὰς ἕοικυίας εὐχάς, εἰτα καὶ αὐτοὺς προσειπτὸν ἐν χαμαιζήλῳ θάκῳ κατεκλιθημεν παρ' αὐτὸν 25 τὸν τῆς ἰερᾶς πόλης οὐδόν, καὶ λέγειν ἀπηρξάμην ὥδε.

‘Ἡ βίβλος αὐτῇ, ὡς φίλοι, Κιρκαίῳ κυκεῶνι ὀμοιώται, τοὺς μὲν βεβήλως μεταλαμβάνοντας μεταμορφοῦσα εἰς χοίρων ἀσέλγειαν, τοὺς δὲ κατ' Ὁδυσσέα φιλοσοφοῦντας μυσταγωγοῦσα τὰ ὑψηλότερα· παιδαγωγικὴ γὰρ ἡ βίβλος 30 καὶ ἡθικῆς φιλοσοφίας διδάσκαλος, τῷ τῆς ἰστορίας ὑδατι τὸν οἶνον τῆς θεωρίας κεράσασα. καὶ ἐπειδὴ τῶν ἀνθρώπων ἡ φύσις εἰς ἄρρεν καὶ θῆλυ μεμέρισται, καὶ ἀρετῆς

3 σπαρέντες M. 5 εἰσωκείσθημεν M. 6 ἀνελκίσθημεν M.
9 ηπιώδεις M. 10 εἴ τι] ἔπι M. 13 βούλεσθαι M. καθέλκειν] καθ-
έλκ . . . M. 17 ἐκστάντι M. 18 τ' ἄλλα M. 19 κεκαθικώς M.
27 αὐτῇ M. 28 βεβήλους M. εἰς] πρὸς M. 33 inter φύσις et εἰς
litura est trium quatuorve literarum capax. θύλη M. καὶ addidi ante
ἀρετῆς.

καὶ κακίας ἔνεστι τὸ αὐτοκρατὲς ἐπίσης ἀμφοῖν, ἐκ παραλλήλου ἀμφότερα τιθησιν, ἀρετὴν καὶ κακίαν ἐκάστῳ γένει προσμαρτυρήσασα, ἀνδρας μὲν σπουδαίους Καλάσιριν καὶ Θεαγένην καὶ Ὑδάσπην ἐνδείξασα, γυναῖκας δὲ Περσῖναν
 5 καὶ Χαρίκλειαν. ἐπὶ κακίᾳ δὲ διαβοήτους πλείους μὲν γυναικας ἐλάττους δ' ἀνδρας ἀπέφηνε πλείων γὰρ ή κακία τῷ γυναικείῳ φύλῳ ἐνέσπαρται. τὴν μὲν οὖν περὶ τὸ Φεῖον εὐσέβειαν καὶ ὅπως χρὴ παρεκκλίνειν τῶν ἐχθρῶν τὰς ἐπιβουλὰς νομίμως τε τὴν ἄδικον βίαν ἀπεθεῖσθαι
 10 καὶ ἀμύνεσθαι τοὺς κατάρρξαντας καὶ ὡς φαρμάκῳ χρῆσθαι τῷ ψεύδει, ὅταν ή φίλους ή ἑαντοὺς ὀφελεῖν προσιράμεθα, μήτε ζημιοῦντες τὸν πέλας μήτε μὴν ἐπιορκίᾳ τὸ ψεῦδος πιστούμενοι, ἀλλ' ἐν σοφίᾳ τοὺς λόγους οἰκονομεῖν καὶ φυλακτικὸν εἶναι καὶ τοῖς λόγοις χαρίεντα καὶ
 15 ὅσα εἴδῃ φρονήσεως διδάσκει σε δὲ Καλάσιρις, εὐχαριστεῖ μὲν ἐν ταῖς δημιούραις, εὐβουλος δὲ ἐν τοῖς πρακτέοις, ἐν δὲ τοῖς ἀπόροις καὶ ταῖς δξείσαις τροπαῖς τῆς τύχης εὐμήχανος. σωφροσύνην δὲ αὐτός τε ἐκδιδάσκει τὴν Ροδώπιν φυγὴν καὶ Κνήμων Δημαινέτης τὸν ἄθεσμον ἔρωτα, πάν-
 20 των δὲ μάλιστα Θεαγένης τε καὶ Χαρίκλεια, ὃν δὲ μὲν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἔρωμένην σωφρόνως διέκειτο καὶ τῇ Ἀρσάκῃ μανικῶς ἐρώσῃ οὔτε θωπευόμενος ὑπεῖξεν οὔτε μὴν μαστιγούμενος, τῇ δὲ τοσοῦτον περιῆν τὸ τῆς σωφροσύνης, ὡς κἀν τοῖς ὑπνοῖς καὶ τοῖς ὀνείροις τὴν μετὰ τοῦ ἔραστοῦ
 25 δημιούραις ἀπηρύχετο. δικαιοσύνης δὲ πέρι αὐτοὶ τε ἡμῖν ἀγαθὸν ὑπόδειγμα ἔστωσαν, τὸν ἐκ τῶν σκύλων πλοῦτον ἥγονούμενοι ἀβέβηλον, καὶ οὐκ ἤκιστα Ὑδάσπης, ἀνδρείᾳ μὲν καὶ τύχῃ κρατῶν τῶν ἐχθρῶν, δικαιοσύνῃ δὲ τοῖς οἰκείοις ἀρχούμενος· ἀνδρείαν δὲ αὐτὸν τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος πικρῷ
 30 τύχῃ ἀδιαστάτως περιπεσόν, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ καταπεσὸν

3 καλάσυριν M. 4 ὑδάσπιν M. περσίνναν M. 5 καὶ τὴν Χαρίκλειαν M. 6 πλεῖον M. 7 γυναικία M. 8 παρεγκλίνειν M.

9 νομίμω τὴν M. ἀποθεῖσθαι M. 10 ἀμύνασθαι M. 11 προαιρούμενα M verborum structura turbata. 14 χαρίεντας M. 15 καλάσυρις M. 16 εὐουλος M. πρακταίοις M. 18 ὁδόπην M. 22 οὐ τὸ ηθοπευόμενος M. ὑπεῖξαι M. 26 τὸν τῶν M. 27 βεβιλον M.

29 verbum deest, velut παρίστησι, nisi fuit δικαιοσύνης δὲ αὐτοὶ et ἀνδρείας δέ. 30 περιπεσών M. καταπεσών M.

μηδέ τι δουλοπρεπὲς ἐνδειξάμενον. οὗτω τῶν τεσσάρων γενικῶν ἀρετῶν οἶον ἀρχέτυπος πίναξ ἡ βίβλος προτέθειται. δείκνυσι δὲ καὶ τοὺς ἔχοντας βίον ἐπίμωμον, ὅμα τε τὴν κακίαν ὡς εἰκὸς στηλιτεύουσα καὶ εἰς δὲ τι τέλος καταλήγει δεικνύουσα. βοῦται γὰρ ἡ ἰστορία μόνον οὐχὶ 5 φωνὴν ἀφιεῖσα τοῖς γράμμασιν, ὡς εἴ τις παρορᾶ δικαιοσύνην καὶ μὴ προσήκοντα πλοῦτον καὶ κόρην περιεργάζεται, τὰ τοῦ Τραχίνου καὶ τὰ τοῦ Πελώρου καὶ τὰ τῶν βουκόλων πέσεται δυστυχήματα· εἰ δέ τις δολοπλοκίας συρράπτει κατὰ τοῦ πέλας, δράτω Θίσβην καὶ ἔφος Θυά- 10 μιδος κατὰ τῶν σπλάγχνων αὐτῆς διωθούμενον, καὶ Κυβέλην καθ' ἑαυτῆς τὸ δηλητήριον συγκεράσασαν, καὶ τὸ τοῦ Ἡσιόδου πληρούμενον δὲς κακὸν ἄλλῳ τεύχῳ ἐῷ κακὸν ἥπατι τεύχει. κἄν τις γυνὴ τὰ τοῦ ἀνδρὸς λέκτρα λανθάνειν ἐθέλῃ, Ἀρσάκης ἐπισκοπείτω τοὺς ἔρω- 15 τας εἰς ἀγχόνην ἀτιμον καταλήξαντας. εἰ δὲ κατὰ τῶν δεσποτῶν γίνεται τις ἐπίβουλος, Αἰδηιοπικὸν βέλος ὡς δὲς Ἀχαιμένης Ἰσως οὐ φεύξεται, μηδ' ἀμνήμων ὡς Ὄροσιδάτης φανεῖται, ἵνα μὴ αἰσχρῶς ἡττηθῆται. ἀλλὰ καὶ ἀδικούμενος στέργε καὶ φέρε γενναίως τὰ τῆς τύχης ἀνώμαλα, μετὰ 20 Θεαγένους καὶ Χαρικλείας κακοταθῶν, ὅπως ἔχῃς τὸ τέλος πολύολβον. οὕτω μὲν εἴσω τῶν τῆς ἰστορίας πυλῶν ἡμᾶς ἐ λόγος εἰσήγαγεν ἥθοποιῶν καὶ τὴν λαμπρὰν ἀμπεχόντην τῆς κόρης διάρας, ἦν διὰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἡμφιάσατο, τὸν ἐνδοθεν ἱερὸν χιτῶνα ὑπέδειξε. καὶ φός 25 δὲ ἥδη καὶ τοῦτον ἀναπετεάσαι καὶ ἀφαιρεῖν τὸ κάλλος ἐνδείξασθαι. Χαρίκλεια σύμβολόν ἔστι ψυχῆς καὶ τοῦ ταύτην κοσμοῦντος νοός· κλέος γὰρ καὶ χάρις νοῦς ἔστι συνημμένος ψυχῆς. οὐ διὰ τοῦτο δὲ μόνον τὸ ὄνομα σύνθετον, ἀλλ' ὅτι συντίθεται κλέος τῷ σώματι, μία μετ' 30 αὐτοῦ γινομένη ὑπόστασις. ἐκδηλοτέρως δὲ τοῦτο γνοίης

1 μηδέ τι] μηκέτι M. 2 προτέθηται M. 3 σχόντας M. 4 εἰκῶς M.

8 τὰ addidi ante τοῦ Πελώρου et τῶν ante βουκόλων. 9 δυστυχήματα] διηγήματα M. 11 κυβέλλην M. 12 δηλητύριον M. 13 τεύχει ὡς M. cf. Anth. Pal. XI 183, 5. 15 μιανεν? 19 φανεῖς et ἡττηθεῖς M. 24 ἐσχρῶς M. 20 ἀνόμαλα M. 21 ἔξης τέλος M. 23 ἥθος ποιῶν] τὸ ἥθος κοσμῶν M. 24 ἐπιβουλεύοντ . . . φιάσατο M. 29 συνημένος M. 30 συντίθ . . . κ . . . ὄματι M. 31 γνοίης τ . . . νό . . μονάδας M. deest ἄν.

τὰς τοῦ ὀνόματος μονάδας ἀριθμήσας εἰς ἑπτὰ ποσού-
μένας καὶ ἔβδομήκοντα καὶ ἑπτακόσια. ἐπειδὴ γὰρ ὁ
ἔβδομος ἀριθμὸς μνησικός ἐστι καὶ παρθένος καὶ σεπτὸς
ἐν τοῖς ὀριθμοῖς καθὼς ἡ τῶν Ἰταλῶν ἐρμηνεύει φωνῇ,
5 εἰκότως ἡ κλῆσις ἐν ταῖς μονάσι καὶ ταῖς δεκάσι καὶ ταῖς
ἑκατοντάσι τῆς ἔβδομης σημασίαν τετήρηκε διὰ μὲν τῶν
ἑπτὰ ἑκατοντάδων σημαίνουσα τὸ σεβάσμιον καὶ τέλειον,
διὰ δὲ τῶν ἑπτὰ δεκάδων αὐτὴν τὴν ψυχῆν, ταῖς τελείαις
τέσσαρσιν ἀρεταῖς κοσμοῦσα τὸ τρισμερές· τέσσαρες γὰρ
10 δεκάδες ταῖς τρισὶ συντιθέμεναι πληροῦσι τὰ ἔβδομήκοντα.
ἡ μέντοι ἀπλῆ ἔβδομὰς τὸ σῶμα δηλοῖ, ω̄ συνάπτεται ὁ
νοῦς, διὰ μέσης ψυχῆς τὴν πενταδικήν αἰσθησιν ἔχων
καὶ τὴν ὑλὴν καὶ τὸ εἶδος ἐξ ὧν γέγονεν. ἐξ Αἰθιόπων
δὲ τίκτεται ἡ Χαρίκλεια· ἐκ τῶν ἀφανῶν γὰρ ὡς ἀπὸ σκό-
15 τους εἰς φῶς ὁ ἀνθρωπὸς πρόεισι καὶ εἰς τὸν τῆρε βίον
ὡς εἰς Ἑλλάδα κομίζεται. καὶ Χαρικλῆς ταύτην τρέφει
ὁ πρακτικὸς βίος, διδάσκων αὐτὴν ὀιστείεν τὰ πάθη καὶ
τῆς ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης ὡς Ἀρτέμιδος εἴναι θερά-
παιναν· ὀιστοβόλος γὰρ καὶ παρθένος ἡ Ἀρτεμις. εἰ δὲ
20 κοινωνοῦσιν αἱ κλήσεις ἀμφοῖν, μηδέν τι θορυβηθῆσ· καὶ
ἡ πρακτικὴ γὰρ ἀρετὴ οὐκεία ἐστὶν τῆς ψυχῆς καὶ χάριν
καὶ κλέος αὐτῇ προξενεῖ. ἀλλ᾽ ὅταν ἀφεῖσα τὸ ζεῦγος
τῶν μόσχων τὸ ταύτην κομίζον καὶ πυρφοροῦσα τὸν ναὸν
καταλάβῃ καὶ Θεαγένην θεάσηται, πάντων ἐπιλανθάνεται
25 καὶ δόλον ἀρρώτως τὸν ποθούμενον ἐν τῇ ψυχῇ ἐγκολπίζε-
ται. σύνεσ δὲ τι σοὶ λέγει τὸ αἰνιγμα. ὅταν ἡ ψυχὴ τῆς
ὑλικῆς δυάδος ὑπερτέρα γένηται, τότε δὲ ἐξωθεν ἥμιν
προσγινόμενος τῆς θεολογίας νοῦς καὶ πρὸς θέαν τοῦ γέ-
νους ἀνάγων τὴν ψυχὴν ὀρᾶται αὐτῇ χαριέστατος, δεχό-
30 μενος μὲν τὴν τοῦ πόθου λαμπάδα, ἐνιείς δὲ αὐτῇ τὸν
ἔφωτα τῆς ὑψηλῆς ἐπιγνώσεως. ὑφ' οὖν πλησθεῖσα καὶ
μέθην μεθυσθεῖσα τὴν σώφρονα καὶ γεγονυῖα ὡς εἰπεῖν
ἔρωτόληπτος καταφρονεῖ μὲν συνήθων, ἀλογεῖ δὲ τοῦ σώ-

2 ἑπτα ἐπειδὴ M. 5 ταῖς addidi ante δεκάσι. 6 τετήρη..

διὰ M. 7 τὸ M. 9 τέσσαραις M. 10 συντιθέμασιναι M.

12 ἔχοντος M. 20 κλίσεις M. μηδέν τοι θορηβηθῆσ M. 21 πρακτὴ M.

ἐστὶ τῆς] ἐστὶν αὐτῆς M. 22 αὐτὴν M. 24 ἐπιλανθάνηται M.

26 malim σύνεσ δὲ vel καὶ σύνεσ. 27 διάδος M. ὑπέρτερος M.

ἥμιν versui suprascriptum ab eadem manu. 30 λαμπάδει M.

ματος, πρὸς μόνον δὲ τὸ φιλούμενον συνεύει τὸ φρόνημα. καὶ οὕτως ἀναρπασθεῖσα ὑπὸ τοῦ ποθουμένου καταλαβεῖν ἐπείγεται τὴν πρώτην εὐγένειαν, καὶ ἡ πρὶν σοβαρὰ καὶ τοὺς ἔρωτας διαπτύνουσα ἔται πρὸς Θεαγένην αὐτόμολος, ἡ δὲ Ἀρτεμις οὐ καλύει τὴν ἀρπαγήν, ἀλλ᾽ ὅρῶσα τὴν ζάκο- 5 φον παρθένον πληγὴν ἔρωτικὴν δεξαμένην ἀνέχεται. νυμφο- στολεῖ δὲ ταύτην δέρων Καλάσιρις ἔργῳ καὶ λόγῳ κοσμού- μενος. εἴη δ' ἀν οὗτος ὁ πρὸς τὰ καλὰ σύρων καὶ πρὸς τὰς τῆς θεολογίας τελετὰς τὴν ψυχὴν ἀνάγων διδάσκαλος· ἔσται γὰρ σύμβουλος ἐν τοῖς πρακτέοις καλός, διὰ τῆς 10 ἀλμῆς καὶ τῶν βιωτικῶν κυμάτων διαβιβάζων ἀκόμονα τὴν ψυχὴν. κανὸν Τραχῖνος ἐπιβουλεύῃ, ἡ τραχεῖα τῶν παθημάτων στάσις, ἡ εὐθουλία τοῦ Καλασίριδος ἀντι- πράξεται. ἀλλὰ μέχρι πότε συνοδίης καὶ συνοδοίπορος γενήσεται; ἔως ἀν παρθένη τῆς ἀγνοίας τὴν Αἴγυπτον. 15 προκόψασαν δὲ ἥδη καὶ φυγοῦσαν μὲν θάλασσαν, λαθοῦσαν δὲ καὶ ληστῶν ἐπιβουλὰς δὲ μὲν διδάσκαλος μεταστήσεται, καθ' οὔτην δὲ ἡ ψυχὴ ἐντρυφᾶς τοῦ ποθουμένη συνομιλεῖν. ἡ δὲ ἥδονή ἡ σαρκικὴ ὡς Ἀρσάκη ἐπιβουλεύσει μαστρω- πὸν ἔχουσα ὧσεὶ Κυβέλην τὴν αἰσθησιν, κύονσαν τὰ βέλη 20 τῶν προσβολῶν καὶ τοξεύουσαν τὸν λογισμόν καὶ εἰς ἑα- τὴν τὸ θεωρητικὸν ὑφέλκουσαν, ἵνα μοιχευθῇ τὰ νοήματα. ἐνταῦθα τὸ ἀνδρεῖον λῆμα στομούσθω μᾶλλον καὶ τῇ καμίνῳ τῶν πειρασμῶν ἐμβληθήτω. ἡ παντάρβη ταύτην διατηρήσει ἀλώβητον. παντάρβη δὲ ἡ τὸ πᾶν ταρβοῦσα 25 ἥτοι φοβουμένη ἐστίν, αἰνίτεται δὲ τὸν εἰς θεὸν φόβον. θεός γὰρ τὸ πᾶν. κανὸν κεράση συκοφαντίας δηλητήριον ἡ μαστρωπός, μᾶλλον φθαρίσεται, καὶ οἱ ἐπιβουλεύοντες

2 ἀναρπασθεῖσα καὶ ὑπὸ Μ. 5 κολύει Μ. 6 desunt sex septemve literae. inserui παρθένον. 7 γέρων . . λ σελῶν καὶ λόγω κοσμου- μένην Μ. 9 τὰ τῆς θεολογίας τέλειος Μ. 10 πρακταῖος Μ. 11 δια- βιβά τὴν Μ. 12 ἐπιβουλεύει Μ. τῶν π στά- σις Μ. 14 πότε] τότε Μ. συνοδίης] . . μπότης Μ, ut videtur. 15 ἀγνείας Μ. 16 προκ . . ασαν Μ. malim προκοψάσης δὲ ἥδη καὶ φυ- γούσης et λαθούσης. 18 post ψυχὴ videtur excidisse γενομένη. proxima videntur ita scribenda esse, ἐντρυφᾶς τῇ τοῦ ποθουμένου συνομιλᾷ. 19 μαστρωπὸν Μ. 20 κυβέλην Μ. τὰ] . . Μ. 21 εἰς] . . Μ. 22 τὸ] . . Μ. 24 ἐμβληθῆ] . . παντάρβη Μ. ταύτην] vox corrupta. 28 μαστρωπός Μ.

*σφίσιν αὐτοῖς ὀλετῆρες γενήσονται, καὶ Κυβέλη τεθνήσεται
κιργῶσα τὸ φάρμακον, καὶ Ἀρσάνης τὸ ἄκος ἀρθήσεται
καὶ βρόχῳ ἀποφθαρήσεται, καὶ Ἀχαιμένης τὸν πονηρὸν
λογισμὸν τὸ ἄχος ἐκμένειν καὶ οὗτος οἰχήσεται. ἡ δὲ
ψυχὴ δορυφοριμένη πρὸς τὴν ἴδιαν πατρίδα πορεύσεται
καὶ δοκιμασθήσεται μὲν τῇ ἐσχάρᾳ· ἐκάστου γὰρ τὸ ἔργον
δποιόν ἔστι τὸ πῦρ δοκιμάσει· φανεῖσα δὲ*

1 σφίσιν ἑαυτοῖς M.	κυβέλῃ M.	2 κερνῶσσα M.	3 τὸν —
οἰχήσεται] verba corrupta.	6 αἰσχάρᾳ M.	ἐκαστου ^ω M. ou a secunda manu.	
7 ποῖον M.			

R. HERCHER.

III 64, 2 *iura tribunorum plebis* der Veron., *iura plebis* die Vulg. Der Zusammenhang spricht entschieden für das erstere.

III 65, 6 *urbano quoque otio foris omnia tranquilla esse affirmantes, per discordias civiles externos tollere animos.* So die Vulg. Madvig (Emend. S. 85) wollte das *quoque* an seine richtige Stelle hinter *foris* gesetzt wissen, noch besser lässt es der Veron. ganz weg.

IV 12, 9 *qui cum nullum momentum annonae fecisset.* Diese Lesart der meisten Ausgaben bestätigt der Veron. Die *libri Nicom.* haben vor *nullum* ein unverständiges *ut*.

IV 13, 8 *rem conpertam ad senatum defert.* Diese Lesart des Veron. ist dem *refert* der *libri Nicom.* bei weitem vorzuziehen, da es sich um eine Anzeige bei dem Senat handelt. So conjicierte schon Madvig zu Ussing S. XXII.

IV 25, 4 *magna clades hominum pecorumque pernicie accepta. Famem quoque ex pestilentia morbo implicitis cultoribus agrorum timentes in Etruriam frumenti causa misere.* Durch die gesperrt gedruckten, nur im Veron. sich findenden Worte wird erst der erwartete Gegensatz und der Fortschritt der Handlung deutlich.

V 5, 4 *illud quod proprie ad milites pertinet, quibus boni tribuni plebis stipendum extorquere voluerunt, nunc consultum repente volunt, quale est?* Dies die Lesart des Veron.; die schlechtere Classe der Nicomachianischen Recension schiebt vor *stipendum* noch ein unverständiges *cum* ein, welches Madvig in *tum* änderte.

VI 3, 8 *ni praecones . . . parci inermibus iussissent nec practer armatos quemquam violari* der Veron. Alle übrigen: *inermi.* Der Plural ist hier allein an der Stelle.

Berlin.

I. F. FISCHER.

N a c h t r a g z u S. 383.

Herr Prof. Jacob Bernays macht mich darauf aufmerksam, dass es, ‘um die Mysterienforscher vor Schaden zu bewahren’, gerathen sein dürfte, daran zu erinnern, dass S. 383, 10 τῷ μνστικῷ ψεματὶ λέγοντι διὰ τοῦτο νεάνιδες ἡγάπησάν σε sich auf den dritten Vers des ersten Capitels des Hohen Liedes Salomonis bezieht. Ebenderselbe bemerkt, dass S. 384, 10 die Phrase ὡς φαρμάκῳ χεῖσθαι τῷ ψεύδει aus Plato Rep. III p. 382^e entlehnt ist.

R. H.